

На основу тачке 2. Амандмана XL на Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ПРЕДШКОЛСКОМ ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ

Проглашавам Закон о предшколском васпитању и образовању, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Двадесет петој сједници, одржаној 26. новембра 2008. године - а Вијеће народа 8. децембра 2008. године потврдило да усвојеним Законом о предшколском васпитању и образовању није угрожен витални национални интерес конститутивних народа у Републици Српској.

Број: 01-020-1593/08
10. децембра 2008. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Др **Рајко Кузмановић**, с.р.

ЗАКОН

О ПРЕДШКОЛСКОМ ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ

І - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(1) Овим законом уређује се предшколско васпитање и образовање дјеце од шест мјесеци до поласка у основну школу, а који се остварује кроз програм предшколског васпитања и образовања.

(2) Предшколско васпитање и образовање је саставни дио јединственог система васпитања и образовања у Републици Српској (у даљем тексту: Република), који представља основу cjеложивотног учења и cjеловитог развоја дјетета.

(3) Граматички изрази употријебљени у овом закону за означавање мушког или женског пола подразумевају оба пола.

Члан 2.

(1) Предшколско васпитање и образовање је дјелатност која обухвата васпитање и образовање, његу и заштиту дјеце предшколског узраста.

(2) Дјелатност предшколског васпитања и образовања обавља се у предшколским установама, установама социјалне заштите у којима су трајно збринута дјеца предшколског узраста и другим установама које примјењују програме предшколског васпитања и образовања.

(3) У оквиру дјелатности предшколског васпитања и образовања обезбјеђују се једнаки услови и прилике у остваривању права дјеце на васпитање и образовање за добробит њиховог физичког и менталног здравља и сигурности без обзира на пол, способности, социјално-економски статус и стил живота породице, културно, етничко, национално и вјерско наслеђе, као и остваривање других програма, зависно од потреба и интереса дјеце предшколског узраста.

(4) Предшколско васпитање и образовање одвија се у складу са овим законом и ратификованим међународним конвенцијама.

Члан 3.

Предшколске установе, установе социјалне заштите у којима су трајно збринута дјеца предшколског узраста и друге установе које остварују програме васпитања и образовања дјеце предшколског узраста обављају дјелатности којим се обезбјеђују:

- а) једнака доступност васпитања и образовања сваком предшколском дјетету,
- б) могућност квалитетног васпитања и образовања под једнаким условима у приградским и сеоским, односно социјално и културно мање подстицајним срединама, у складу са достигнућима савремене педагошке науке,
- в) квалитетно васпитање и образовање у свим аспектима развоја дјеце у оквиру система активности намијењених богаћењу искустава и учења у сигурној и подстицајној средини за игру,
- г) активности и исказивања која представљају основу cjеложивотног учења и активно укључивање у живот заједнице у складу са традицијом и захтјевима демократског друштва и
- д) исхрана, њега, превентивно-здравствена и социјална заштита дјеце предшколског узраста, у складу са законом.

Члан 4.

Предшколским васпитањем и образовањем обезбјеђују се:

- а) остваривање права дјеце обезбјеђивањем услова за равноправну подршку у развоју и учењу сваког предшколског дјетета у предшколским установама, установама социјалне заштите у којима су трајно збринута дјеца предшколског узраста и другим установама за дјецу,

б) подршка породици у остваривању улоге у вези са заштитом, његом, васпитањем, образовањем и подстицањем општег психофизичког развоја дјете, као и подизање педагошке културе родитеља у правцу одговорног родитељства,

в) допринос породичном васпитању и социјалне интервенције усмјерене ка мање подстицајним условима у заједници уз поштивање најбољих дјечијих интереса и

г) улагање друштва у рано учење као најбољу инвестицију за будућност, благостање и општи друштвени напредак.

Члан 5.

(1) Предшколско васпитање и образовање у Републици може се организовати за свако дијете у години пред полазак у школу у трајању од најмање три мјесеца, а оствариваће се првенствено у предшколским установама или установама које примјењују програме предшколског васпитања и образовања гдје није могуће оснивање и функционисање предшколских установа.

(2) Програм предшколског васпитања и образовања у години пред полазак у школу траје најмање три часа дневно.

(3) Дјеца остварују право на бесплатан васпитно-образовни програм из става 2. овог члана који не укључује обавезну исхрану, смјештај и збрињавање дјете за вријеме рада родитеља.

(4) Родитељ дјетета из става 1. овог члана има право на избор услуга у предшколском васпитању и образовању које укључују цјелодневни боравак дјете у предшколској установи, са обавезном исхраном, бригом, заштитом и програмском дјелатношћу, уз партиципацију средстава за одабране услуге од родитеља.

(5) Ради остваривања континуитета боравка, васпитања и образовања дјетета у предшколској установи и васпитној групи, дијете има право да буде у васпитној групи у предшколској установи коју је раније похађало.

(6) Оснивач је дужан да у току марта текуће године путем средстава јавног информисања обавијести становништво о упису и условима уписа дјете из става 1. овог члана у предшколске установе.

(7) Министар просвјете и културе (у даљем тексту: министар) прописује услове за упис дјете пред полазак у школу у предшколске установе.

II - ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРЕДШКОЛСКОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА

Члан 6.

Циљ предшколског васпитања и образовања у Републици је подстицање физичког, интелектуалног, социоемоционалног развоја, комуникације, креативности и стваралаштва дјете, учење засновано на искуству и интересовањима, стицање нових искустава и проширивање знања о себи, другим људима и свијету потребних за даље образовање и васпитање и укључивање дјете у друштвену заједницу, поштујући и уважавајући права и могућности дјете.

Члан 7.

Задачи предшколског васпитања и образовања су:

а) правовремена подршка интелектуалном развоју, учењу и стицању сазнања нужних за разумијевање природе, друштва и свијета око себе, у складу са индивидуалним потребама и интересовањима,

б) развијање способности разумијевања и прихватања себе и других у складу са развојним могућностима, развијање способности за договарање и уважавање туђих гледишта у групи, уважавање различитости и поштивање права дјете, људских и грађанских права и основних слобода, етичке и вјерске толеранције, јачање повјерења међу дјецом, као и развијање свијести о једнакости и равноправности полова,

в) обезбјеђивање услова и подршке за оптималан физички раст и развој, здрав живот, развој физичких способности и здравствено-хигијенских навика ради промовисања здравог начина живота и заштите и очувања здравља и здраве животне средине,

г) његовање осјећаја припадности, идентитета и континуитета са духовном и културном баштином окружења, ослоњеног на традицију и културну баштину заједнице европских народа,

д) развијање самоконтроле и одговорности, способности препознавања доживљавања и изражавања емоција, развој емпатијских способности од значаја за социјализацију и одговорно учествовање у друштвеном животу,

ђ) откривање и унапређивање услова за стваралаштво и изражавање путем различитих медија, подршка дјечијем уласку у свијет умјетности кроз доживљавање умјетничких дјела и умјетничког изражавања и креативног мишљења у различитим видовима умјетности и

е) припремање дјете за наредни степен образовања.

Члан 8.

(1) Васпитно-образовни рад остварује се на језицима конститутивних народа који живе у Републици, на службеним писмима ћирилица и латиница.

(2) За дјецу, припаднике националних мањина, васпитно-образовни рад може се остваривати на матерњем језику или двојезично.

(3) Министар ће донијети правилник о начину двојезичног остваривања васпитно-образовног рада, као и рада на језику националних мањина.

(4) Дио програма предшколског васпитања и образовања или програм у цјелини може да се остварује и на страном језику.

(5) Министар ће донијети правилник о начину и условима остваривања предшколског програма на страном језику.

(6) Васпитно-образовни рад са дјецом са сензорним оштећењима остварује се по прилагођеном или посебном програму и изводи се на језику знакова и помоћу средстава тог језика, те Брајевом писму, зависно од потреба и могућности дјете.

(7) Министар ће донијети правилник о начину и условима остваривања програма за дјецу са сензорним оштећењима.

Члан 9.

(1) Ради унапређивања квалитета предшколског васпитања и образовања формира се Савјет за развој предшколског васпитања и образовања, као савјетодавно тијело министра просвјете и културе (у даљем тексту: министар).

(2) Министар доноси правилник о структури, начину формирања и надлежностима Савјета за развој предшколског васпитања и образовања.

(3) За свој рад чланови Савјета не примају накнаду.

III - ОСНИВАЊЕ И ПРЕСТАНАК РАДА ПРЕДШКОЛСКИХ УСТАНОВА

Члан 10.

(1) Предшколска установа може бити основана као јавна или приватна установа.

(2) Јавне и приватне установе оснивају се под једнаким условима.

(3) На оснивање, организацију, управљање и престанак рада предшколске установе примјењују се одредбе Закона о систему јавних служби ("Службени гласник Републике Српске", број 68/07).

(4) Предшколску установу може основати:

а) Република,

б) јединица локалне самоуправе,

в) вјерска заједница и

г) друго домаће правно и физичко лице, у складу са законом.

(5) Оснивач предшколске установе не може бити лице против кога се води кривични поступак или је правоснажно осуђено на казну прописану Кривичним законом Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 49/03, 108/04, 37/06, 70/06 и 68/07), а које га чини недостојним за рад у предшколским установама.

(6) У изразито неразвијеним општинама, на иницијативу јединице локалне самоуправе, јавну предшколску установу може основати Република.

(7) Република може основати и посебну - специјализовану предшколску установу за дјецу са тешкоћама у развоју са којом се не може организовати рад у редовним предшколским установама.

(8) Све предшколске установе чине мрежу предшколских установа, која се утврђује одлуком Владе Републике Српске.

Члан 11.

(1) Јавна или приватна предшколска установа оснива се и почиње да ради ако:

а) постоји потреба за оснивањем предшколске установе и установе која примјењује програме предшколског васпитања и образовања, ради остваривања васпитања и образовања дјете предшколског узраста,

б) има одговарајући број пријављене дјете за предшколско васпитање и образовање,

в) су обезбијеђена средства за оснивање и почетак рада предшколске установе,

г) је обезбијеђен потребан број васпитача, стручних сарадника и осталих запослених,

д) је обезбијеђена примјена програма предшколског васпитања и образовања из члана 22. овог закона,

ђ) је у складу са стандардима и нормативима простора и опреме осигуран одговарајући простор у смислу хигијенско-техничких услова и

е) је у складу са стандардима и нормативима осигурани намјештај, опрема, дидактичка средства, материјали и играчке који су прилагођени разноврсним потребама дјете предшколског узраста.

(2) Министар именује комисију која утврђује испуњеност услова за оснивање предшколске установе.

(3) Комисија је дужна да сачини записник и да мишљење о испуњености услова за оснивање предшколске установе.

(4) Министар на основу записника комисије рјешењем утврђује испуњеност услова за почетак рада предшколске установе.

- (5) Рјешење министра је коначно.
- (6) Министар ће донијети правилник о условима за почетак рада предшколске установе.

Члан 12.

- (1) Ако Министарство утврди да предшколска установа не испуњава неки од услова из члана 11. овог закона, одредиће рок у којем је оснивач дужан да отклони утврђене недостатке.
- (2) Министар ће донијети рјешење којим се одбија захтјев оснивача за почетак рада предшколске установе ако оснивач у року из става 1. овог члана не отклони утврђене недостатке.
- (3) Рјешење из става 2. овог члана је коначно.

Члан 13.

- (1) За предшколску установу која испуњава услове за рад прописане овим законом министар доноси рјешење о одобрењу за рад предшколске установе.
- (2) На основу рјешења из става 1. овог члана предшколска установа се уписује у регистар предшколских установа који води Министарство.
- (3) Министар ће донијети правилник о садржају и начину вођења регистра предшколских установа.
- (4) Списак предшколских установа које су добиле рјешење о одобрењу за рад предшколске установе објављује се у “Службеном гласнику Републике Српске” и на Интернет страници Министарства.

Члан 14.

- (1) Предшколска установа може престати да ради под условима и у поступку утврђеним овим законом.
- (2) Испуњеност услова за наставак рада и обављање дјелатности предшколске установе утврђује се по потреби, а обавезно сваке четири године у сарадњи са надлежним органима.
- (3) У случајевима да предшколска установа не испуњава услове за наставак рада предвиђене овим законом, дужна је да отклони неправилности и недостатке у року који не може бити дужи од једне године.
- (4) Ако предшколска установа не отклони утврђене недостатке, Министарство ће предложити оснивачу да донесе одлуку о престанку рада предшколске установе.
- (5) Одлуку о престанку рада предшколске установе оснивач доставља Министарству.
- (6) Ако оснивач не донесе одлуку о престанку рада предшколске установе у року од 60 дана од дана пријема приједлога из става 4. овог члана, министар ће донијети рјешење о брисању предшколске установе из Регистра предшколских установа.
- (7) Рјешење о брисању предшколске установе из Регистра је коначно.

Члан 15.

У случају престанка рада предшколске установе, оснивач је дужан да дјецима која су почела предшколско васпитање и образовање омогући наставак предшколског васпитања и образовања у другој предшколској установи, под условом да за то постоје могућности.

Члан 16.

- (1) Предшколска установа може да врши промјене назива или сједишта.
- (2) Одлуку о промјени назива или сједишта доноси управни одбор, уз сагласност оснивача.

Члан 17.

- (1) Све предшколске установе и установе које остварују програме предшколског васпитања и образовања, примјењују Педагошке стандарде и нормативе за област предшколског васпитања и образовања.
- (2) Министар ће донијети правилник којим се утврђују стандарди и нормативи из става 1. овог члана.

Члан 18.

- (1) Предшколске установе могу да имају једну или више организационих јединица - дјечијих вртића.
- (2) Дјечији вртић остварује услуге цијелодневног, полудневног или краћег и повремених програма за дјецу од шест мјесеци до поласка у школу.

Члан 19.

- (1) Упис дјецe у предшколску установу врши се на основу лекарског увјерења надлежне здравствене установе о физичком и психичком развоју дјетета.
- (2) Начин и поступак уписа дјецe у предшколску установу ближе се уређује статутом предшколске установе.

Члан 20.

Радно вријеме у предшколској установи утврђује оснивач у складу са потребама дјецe и радним временом родитеља.

Члан 21.

(1) За подстицање интересовања и развијања способности дјецe, те квалитетног испуњавања слободног времена могу се основати:

- а) “клубови за дјецу” са различитим програмским садржајима: спортским, музичким, ликовним, драмским, фолклорним, језичким и комуниколошким, информатичким, рекреативним и сл.,
- б) “групе за игру” - играонице које се оснивају у градским и сеоским подручјима за потребе дружења и игре у слободном времену дјецe млађе од пет година и
- в) “вртић у природи” за одмор и рекреацију предшколске дјецe.

(2) Клубове за дјецу, групе за игру - играонице и вртиће у природи могу основати физичка или правна лица која испуњавају услове из члана 11. овог закона, а организују се у прилагођеном породичном простору или простору који обезбјеђује оснивач.

Члан 22.

Предшколске установе дјелатност заснивају на Програму предшколског васпитања и образовања у Републици и заједничком језгру цјеловитих развојних програма за рад у предшколским установама у Босни и Херцеговини.

Члан 23.

Годишњи програм рада остварује се у пуном обиму од 1. септембра текуће године до 30. јуна наредне године, након чега се од 1. јула до 31. августа прелази на рад по посебном лјетном програму који доноси управни одбор предшколске установе.

Члан 24.

(1) Дјелатност предшколске установе ради остваривања програма предшколског васпитања и образовања остварује се у различитом трајању, зависно од потреба дјецe, родитеља и локалне заједнице и оснивача, као и од програмске концепције предшколске установе, и то:

- а) у цјелодневном трајању - до 12 часова дневно,
- б) у полудневном трајању - до шест часова дневно и
- в) у вишедневном трајању - дужем од 24 часа.

(2) Предшколске установе могу, уколико за то имају могућности, организовати продужени боравак за дјецу првог разреда основне школе.

Члан 25.

(1) У предшколским установама користе се следећи програми:

- а) цјеловити развојни програми,
- б) специјализовани развојни програми,
- в) интервентни, компензациони и рехабилитациони програми,
- г) програми јачања родитељских знања и способности у васпитању дјецe и
- д) програми за дјецу пред полазак у школу ако нису обухваћени неким обликом предшколског васпитања и образовања.

(2) Приликом израде програма водиће се брига о томе да програми, као и методологија рада, осигуравају предшколско васпитање и образовање које за последицу нема дискриминацију и неједнакост полова.

(3) Предшколске установе ће обезбиједити ефикасне механизме заштите против дискриминације и било које врсте узнемиравања и неће предузимати никакве мјере према дјетету које се жалило или свједочило о дискриминацији и узнемиравању.

(4) Министар ће правилником утврдити програме из става 1. овог члана.

Члан 26.

Цјеловити развојни програм је отворени програм предшколског васпитања и образовања, прилагодљив за различите услове и трајање у свим предшколским установама у Републици.

Члан 27.

(1) У предшколским установама могу се остварити специјализовани развојни програми за надарену дјецу, према интересовањима, потребама и способностима дјетета.

(2) За реализацију програма из става 1. овог члана могу се ангажовати стручњаци из различитих области, што се одређује на основу конкретних потреба.

(3) Специјализовани развојни програми могу бити и интересни програми за васпитне групе које воде обучена физичка лица или правна лица регистрована за обављање дјелатности у области васпитања, као што су језички, музички, драмски, умјетнички, спортски и рекреативни, информатички и други програми.

Члан 28.

(1) Интервентни предшколски програми реализују се у случајевима елементарних непогода.

(2) Мјере у оквиру програма из става 1. овог члана доноси директор предшколске установе по хитном поступку уз сагласност министра.

(3) Компензациони програми могу се остваривати искључиво у мање подстицајним - недовољно развијеним срединама. Активности и мјере одређују се на основу реалних потреба дјецe и њихових породица у њиховом природном окружењу, а покривају разноврсне дјелатности од превенције до сузбијања фактора који доводе до ускраћености.

(4) Рехабилитациони програми могу да се остварују у специјализованим установама које примјењују програме предшколског васпитања и образовања ради подршке оптималном функционисању дјецe са сметњама у развоју у активностима и учешћу у свакодневном животу.

Члан 29.

Предшколске установе могу учествовати у програмима јачања родитељских знања и способности у васпитању дјецe, који се организују у предшколској установи или породичном окружењу.

Члан 30.

Програми за дјецу пред полазак у школу која нису обухваћена неким обликом предшколског васпитања и образовања организују се у сарадњи са надлежним министарством посредством органа социјалне заштите у локалној заједници када се укаже потреба и по правилу су то цјеловити развојни програми.

Члан 31.

(1) Рад са дјецом у предшколским установама организује се у васпитним групама.

(2) Васпитне групе оснивају се према узрасту дјецe, врсти и трајању програма, способностима, потребама и интересима дјецe и родитеља.

(3) Васпитне групе могу бити јасличке за узрасни период од шест мјесеци до три године и вртићке групе за узрасни период од три године до поласка у школу.

(4) Васпитне групе могу бити формиране од дјецe истог или дјецe различитог узраста, такозване мјешовите групе.

(5) Мјешовите васпитне групе формирају се само у случајевима гдје се не могу формирати групе истог узраста.

(6) Број дјецe у васпитној групи не смије прелазити прописане стандарде и нормативе.

(7) Број дјецe у васпитној групи је:

а) јасличка група од петоро до 15 дјецe, оптимално десеторо дјецe и

б) вртићка група од 14 до 28 дјецe, оптимално 21 дијете.

(8) Изузетно од става 7. овог члана, број дјецe из васпитне групе на болничком лијечењу може бити мањи и васпитне групе у специјализованим установама које остварују програме предшколског васпитања и образовања, за које се примјењује норматив до петоро дјецe у групи.

(9) Ако не постоји могућност за формирање васпитних група у складу са ставом 3. овог члана, оснивач може утврдити мањи, односно већи број дјецe која се уписују у васпитну групу, у складу са критеријумима које прописује министар.

Члан 32.

(1) Приликом уписа у предшколску установу за дјецу са посебним потребама, установа је дужна да покрене процедуру израде индивидуализованог васпитно-образовног програма.

(2) Дјецa са посебним потребама у смислу овог закона су: надарена дјецa, дјецa са сметњама у психичком развоју, са тјелесном инвалидношћу, слијепи и слабовиди, глуви и наглуви, дјецa са сметњама у говору, хронично болесна, са тешкоћама у учењу, са социјалним проблемима, без родитеља, дјецa која не познају језик.

(3) Рок за израду првог индивидуализованог васпитно-образовног програма из става 1. овог члана је најкасније три мјесеца од уписа.

(4) У једној оптималној васпитној групи не може бити више од једног дјетета са сметњама у развоју, изузев у предшколским установама које имају мањи број васпитних група у односу на број уписане дјецe са сметњама у развоју, када у групи може бити и двоје дјецe са сметњама у развоју, али се број дјецe у групи тада умањује за три.

(5) Предшколске установе и установе које примјењују програме предшколског васпитања и образовања дужне су да отклањају архитектонске баријере и баријере у комуникацији ради обезбјеђивања једнаких могућности приступа предшколском васпитању и образовању.

IV - ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНИ РАДНИЦИ И САРАДНИЦИ

Члан 33.

(1) Дјелатност предшколског васпитања и образовања у смислу васпитно-образовног рада, његе, социјалне и превентивно-здравствене заштите остварују васпитно-образовни радници: васпитачи, стручни сарадници и асистенти за инклузију.

(2) Остале дјелатности предшколских установа обављају сарадници.

(3) Број потребних радника у предшколској установи утврђује се зависно од броја васпитних група, трајања и врсте програма, те стварних услова рада.

(4) Послове у предшколској установи може обављати лице које, поред општих услова, испуњава и услове предвиђене правилником о врсти стручне спреме запослених у предшколским установама.

(5) Министар ће донијети правилник из става 4. овог члана.

Члан 34.

Васпитно-образовни рад у јасличким, односно вртићким групама обављају васпитачи и дефектолози за дјецу са сметњама у развоју укључену у редовне узрасне групе и дјецу смјештену у развојним групама.

Члан 35.

Задатак васпитача је да у тиму и појединачно, стручним знањем и дјеловањем осигура постизање прописаних циљева и задатака васпитања, образовања и његе, који су одређени Програмом предшколског васпитања и образовања, а у складу са потребама, могућностима и интересовањима дјетца.

Члан 36.

(1) Послове васпитача у јасличкој групи и у вртићкој групи може да обавља лице које има одговарајући ниво високог образовања.

(2) Послове васпитача специјалисте - дефектолога може да обавља лице које има одговарајући ниво високог образовања.

Члан 37.

(1) Стручни сарадници раде на пословима којима се унапређује васпитно-образовни рад и друге педагошке функције предшколске установе, социјална и превентивно-здравствена заштита, исхрана и њега дјетца до поласка у школу.

(2) Стручни сарадници су:

- а) педагог,
- б) психолог,
- в) дефектолог,
- г) социјални радник,
- д) нутрициониста - дијететичар и
- ђ) љекар, специјалиста педијатрије.

Члан 38.

Задатак стручног сарадника је да у тиму и појединачно својим стручним знањем и дјеловањем унапређује цјелокупну дјелатност предшколске установе, посебно васпитно-образовни рад и пружа стручну подршку и услуге помоћи дјетци, родитељима, васпитачима и органима управљања предшколске установе о питањима од значаја за васпитање и образовање и о питањима из подручја своје надлежности.

Члан 39.

Послове стручног сарадника може да обавља лице које има одговарајући ниво високог образовања у складу са Правилником о врсти стручне спреме запослених у предшколским установама из члана 33. став 4. овог закона.

Члан 40.

(1) Васпитна група коју похађа дијете са посебним потребама има асистента за инклузију.

(2) Асистент пружа техничку помоћ дјетету с тешкоћама у развоју, а на чије посебности указује родитељ или старатељ.

Члан 41.

Од асистента за инклузију задуженог за дијете са тешкоћама у развоју свакодневно се очекује: да дијете дочекује и уводи у предшколску установу, помаже при тоалети, олакшава му боравак у предшколској установи и слично.

Члан 42.

(1) Послове асистента за инклузију може да обавља лице са најмање завршеном средњом школом у четворогодишњем трајању уз склоност према тој врсти посла.

(2) Склоност из става 1. овог члана утврђује стручна комисија предшколске установе, у саставу: педагог, психолог и васпитач.

Члан 43.

(1) Васпитачи и стручни сарадници у предшколској установи дужни су да положи стручни испит.

(2) Министар ће донијети правилник о полагању стручног испита.

Члан 44.

Ради стручног усавршавања и професионалног напредовања, васпитачи, стручни сарадници, као и директори предшколских установа обухваћени су обавезним програмима обуке, усавршавања и провјере.

Члан 45.

- (1) Рад васпитача и стручних сарадника оцјењује се у складу са законом.
- (2) Васпитач и стручни сарадник за постигнуте резултате могу бити похваљени, награђени и унапријеђени.
- (3) Васпитач и стручни сарадник могу стећи звање ментор, савјетник и виши савјетник.
- (4) Правилник о критеријумима за оцјењивање и напредовање васпитача, стручних сарадника и директора ће донијети министар.

Члан 46.

- (1) Зависно од броја васпитних група или броја дјете, предшколска установа може имати секретара и рачуновођу.
- (2) Послове секретара обавља лице које има одговарајући ниво високог образовања - дипломирани правник.
- (3) Послове рачуновође обавља лице које има одговарајући ниво високог образовања - завршен први циклус студијског програма у области финансија и рачуноводства или еквивалент - економски факултет.

Члан 47.

Његу и бригу о заштити и унапређивању здравља дјете у предшколским установама реализују медицински радници са најмање завршеном средњом медицинском школом.

Члан 48.

Министар доноси правилник о радном времену васпитача, медицинских сестара и стручних сарадника.

Члан 49.

Послове којима се обезбјеђују исхрана, хигијена, физичка заштита дјете и запослених и исправно техничко функционисање објеката и опреме у дјечијем вртићу обављају сарадници.

Члан 50.

Задатак сарадника је да својим знањем и радом обезбјеђују услове за обављање основне дјелатности у предшколској установи.

Члан 51.

Послове сарадника може да обавља лице са завршеном средњом, односно основном школом.

Члан 52.

- (1) Васпитач и стручни сарадник који се први пут запошљавају у предшколској установи заснивају радни однос као приправници.
- (2) Приправнички стаж, који се спроводи у сарадњи са васпитачем или стручним сарадником - ментором, траје годину дана.
- (3) Након обављеног приправничког стажа приправник полаже стручни испит.
- (4) Лицу које не положи стручни испит у року од годину дана од истека приправничког стажа престаје радни однос у предшколској установи.
- (5) Приправник полаже стручни испит у складу са правилником из члана 45. овог закона.

Члан 53.

- (1) У реализацији васпитно-образовног рада могу учествовати волонтери у складу са законом.
- (2) Начин ангажовања и праћење рада волонтера уређује се актом предшколске установе и законом.

Члан 54.

- (1) Психичка, физичка и здравствена способност васпитача, стручних сарадника и сарадника који су укључени у непосредан рад са дјецом, као и директора, доказује се приликом заснивања радног односа и провјерава у току рада, а провјерава се редовно, најмање једном годишње, систематским љекарским специјалистичким прегледима.
- (2) У случају сумње да је васпитачу, стручном сараднику и сараднику који су укључени у непосредан рад са дјецом, као и директору нарушено психичко или физичко здравље, због чега је смањена његова способност обављања васпитно-образовног рада, лице се упућује на комисијски љекарски преглед.
- (3) Ако комисија надлежне здравствене установе утврди да је психичко или физичко здравље лица из става 2. овог члана нарушено и битно смањена његова способност за обављање васпитно-образовног рада, ускраћује му се право да ради у предшколској групи.

(4) Ако предшколска установа не може да обезбједи друго радно мјесто које одговара стручној спреми и преосталој радној способности лицу из става 3. овог члана, обезбјеђује му се материјална и социјална сигурност у складу са законом који регулише ову област.

Члан 55.

(1) Рад у предшколској установи не може обављати лице које је правоснажно осуђено за кривично дјело које га чини недостојним за обављање послова и задатака предшколског васпитања и образовања: достојанства личности, морала, службене дужности, трговине људима, полног интегритета, злостављања дјетета, полног и другог насиља над дјететом или малољетним лицем, искоришћавања дјете и малољетних лица за порнографију, производње и приказивања дјечије порнографије, одузимања малољетног лица, запуштања и злостављања малољетног лица и насиља у породици или породичној заједници и друга кривична дјела.

(2) Васпитно-образовни радник, стручни сарадник и сарадник, као и директор, за којег постоји основана сумња да у предшколској установи или ван ње врши над дјецом или другим лицима насиље на основу пола, узнемирава на било који начин дјецу или друга лица, биће удаљен из васпитно-образовног процеса до доношења правоснажне одлуке у дисциплинском поступку.

Члан 56.

(1) Послове васпитача и стручног сарадника може да обавља лице које има дозволу за рад (у даљем тексту: лиценца).

(2) Без лиценце послове васпитача и стручног сарадника може да обавља приправник.

(3) Министар ће донијети правилник о лиценцирању васпитача и стручних сарадника.

Члан 57.

(1) Регистар васпитача и стручних сарадника којима је издата лиценца води Министарство.

(2) Министар ће донијети правилник о садржају и начину вођења Регистра из става 1. овог члана, као и образац лиценце.

Члан 58.

(1) Запослени у предшколским установама годишњи одмор, по правилу, користе у току љета.

(2) Статутом предшколске установе детаљно се одређују начин и услови коришћења годишњег одмора у складу са Законом о раду - Пречишћени текст ("Службени гласник Републике Српске", број 55/07).

Члан 59.

Запослени у предшколским установама остварују право на синдикално организовање и на штрајк у складу са законом.

V - СТРУЧНИ ОРГАНИ

Члан 60.

У предшколским установама стручни органи су: стручно вијеће и стручни активи.

Члан 61.

(1) Стручно вијеће чине сви запослени васпитачи и стручни сарадници у предшколској установи, а обавља следеће послове:

- а) прати и анализира организацију и реализацију програма васпитно-образовног рада установе,
- б) утврђује програм стручног усавршавања васпитача и сарадника и прати његову реализацију,
- в) разматра и утврђује приједлог годишњег програма рада установе,
- г) разматра и даје примједбе на извјештаје о раду стручних тијела, комисија, одбора, актива,
- д) формира, прати и анализира рад стручних тијела, комисија, одбора, актива,
- ђ) кандидује представника управног одбора и
- е) предлаже и прати реализацију сарадње са родитељима и локалном заједницом.

(2) Рад стручног вијећа уређује се пословником о раду стручног вијећа.

(3) Стручним вијећем руководи директор предшколске установе.

Члан 62.

(1) Стручни активи формирају се од стручних радника по узрасним групама у којима се реализује васпитно-образовни процес.

(2) Надлежности стручног актива су:

- а) стара се о усклађивању рада истих узрасних група,
- б) предузима мјере за успјешну реализацију програма у свом активу и
- в) прати цјелокупан развој и активност дјете и предлаже мјере за његову успјешност.

(3) Стручни активи састају се најмање једном мјесечно.

(4) Стручним активом руководи предсједник актива изабран од чланова актива.

VI - УПРАВЉАЊЕ И РУКОВОЂЕЊЕ

Члан 63.

- (1) Предшколском установом управља управни одбор.
- (2) Управни одбор именује и разрјешава оснивач.
- (3) Управни одбор има најмање три члана:
 - а) представник оснивача,
 - б) представник савјета родитеља и
 - в) представник стручног особља предшколске установе.
- (4) Број чланова управног одбора утврђује се актом о оснивању предшколске установе.
- (5) Састав управног одбора, по правилу, одражава националну структуру дјецe у предшколској установи и једнаку заступљеност полова.
- (6) Мандат чланова управног одбора траје четири године.

Члан 64.

Надлежности управног одбора су:

- а) доноси статут и друге опште акте предшколске установе,
- б) одлучује о пословању предшколске установе,
- в) разматра и усваја извјештај о пословању и годишњи обрачун,
- г) доноси програм рада и финансијски план предшколске установе,
- д) одлучује о коришћењу средстава и
- ђ) врши друге послове утврђене актом о оснивању и статутом установе.

Члан 65.

- (1) Директор предшколске установе руководи установом, представља и заступа установу и одговоран је за законитост њеног рада.
- (2) Директора предшколске установе именује и разрјешава оснивач на период од четири године и уз претходно спроведен поступак јавне конкуренције.

Члан 66.

- (1) За директора предшколске установе може бити именовано лице које поред општих услова има завршен одговарајући ниво високог образовања просвјетне струке и најмање пет година радног искуства у предшколском васпитању и образовању или било којем сегменту образовања.
- (2) Изузетно, за директора предшколске установе може бити именовано лице са завршеном вишом школом просвјетно педагошке струке, ако нису испуњени услови из става 1. овог члана.
- (3) Директор предшколске установе бира се на период од четири године и по истеку мандата може бити још једном поново изабран у истој предшколској установи.
- (4) Мандат директора почиње од дана ступања на дужност.

Члан 67.

Рад директора оцјењује се у складу са правилником о критеријумима за оцјењивање и напредовање васпитача, стручних сарадника и директора из члана 45. став 4. овог закона.

Члан 68.

- (1) Родитељи имају право да оснују савјет родитеља, а предшколска установа има обавезу да им у томе помогне.
- (2) Савјет родитеља бира се на начин и по процедури утврђеној општим актом предшколске установе.
- (3) Савјет родитеља по правилу одражава националну структуру дјецe у предшколској установи и једнаку заступљеност полова.

Члан 69.

Савјет родитеља обавља следеће послове:

- а) залаже се за права и интерес дјетета,
- б) промовише интересе предшколске установе у јединици локалне заједнице,
- в) презентује ставове родитеља управном одбору предшколске установе,
- г) подстиче ангажман родитеља у раду предшколске установе,
- д) информише управни одбор о својим ставовима када оцијени да је то потребно, или на захтјев управног одбора, о сваком питању које се односи на рад предшколске установе и
- д) кандидује представника родитеља у управни одбор.

Члан 70.

(1) Савјет родитеља своје приједлоге, питања и ставове упућује управном одбору, директору и стручним органима установе.

(2) Начин избора савјета родитеља предшколске установе уређује се статутом предшколске установе.

(3) Савјет родитеља доноси пословник о раду савјета.

Члан 71.

(1) Предшколска установа има статут и друге опште акте.

(2) Статут је основни општи акт предшколске установе којим се ближе уређују организација, начин рада, управљање и руковођење у предшколској установи и друга питања у складу са законом.

VII - ЕВИДЕНЦИЈА И ДОКУМЕНТАЦИЈА

Члан 72.

(1) Предшколске установе воде евиденцију о свом раду.

(2) Предшколска установа води евиденцију о:

а) дјечи уписаној у предшколску установу и

б) прикупљању средстава од родитеља, оснивача и донатора.

(3) Педагошку документацију и евиденцију о дјечи предшколског узраста чине:

а) матична књига дјете,

б) радна књига за предшколске установе,

в) љетопис предшколске установе и

г) књига за праћење развоја и учења.

(4) Министар ће донијети правилник о садржају и начину вођења евиденције и документације у предшколским установама.

VIII - ФИНАНСИРАЊЕ ПРЕДШКОЛСКИХ УСТАНОВА

Члан 73.

(1) Средства за обављање дјелатности предшколске установе обезбјеђује оснивач.

(2) Предшколске установе могу да остваре и приходе по основу донација, спонзорства, учешћа родитеља и других послова, у складу са законом.

Члан 74.

Оснивач обезбјеђује:

а) плате запослених, топли оброк, регрес и друге накнаде у складу са законом,

б) материјалне трошкове,

в) набавку основне опреме и намјештаја,

г) амортизацију и текуће инвестиционо одржавање објеката и

д) дидактички материјал и играчке.

Члан 75.

Средства за реализацију краћих и специјализованих програма рада и трошкове исхране дјете обезбјеђују корисници услуга.

Члан 76.

Министарство обезбјеђује:

а) средства за набавку дијела дидактичког материјала и играчака у јавним предшколским установама,

б) професионално усавршавање кадрова у васпитању и образовању јавних предшколских установа,

в) развој предшколских програма рада,

г) евалуацију предшколских програма рада и

д) средства за програм предшколског васпитања и образовања за дјецу узраста пред полазак у школу, а у складу са планом који утврђује Влада.

Члан 77.

Здравствена заштита предшколске дјете је регулисана Законом о здравственој заштити ("Службени гласник Републике Српске", број 18/99).

Члан 78.

Јединица локалне самоуправе ће обезбиједити дио средстава за суфинансирање боравка дјецe са сметњaма у развоју, дјецe без родитељског старања, дјецe корисника права на новчану помоћ и дјецa жртвe насиља у породици, у складу са Законом о социјалној заштити ("Службени гласник Републике Српске", број 5/93), дјецe цивилних жртава рата, у складу са Законом о заштити цивилних жртава рата ("Службени гласник Републике Српске", број 25/93).

Члан 79.

(1) Оснивач обезбјеђује средства за развој дјелатности предшколског васпитања и образовања, финансирање васпитних група предшколских установа у болницама, одјељења за дјецу са посебним потребама при одговарајућим заводима, за дјецу националних мањина.

(2) Оснивач обезбјеђује и субвенције за цијену гријања, комуналија, воде, електричне енергије, ПТТ услуга и РТВ таксе.

Члан 80.

(1) Предшколске установе доносе годишње програме рада.

(2) Годишње програме рада, на приједлог стручног вијећа, усваја управни одбор предшколске установе и доставља до краја септембра текуће године Министарству и оснивачу.

(3) Извјештаји о раду за протеклу годину најкасније до краја септембра текуће године достављају се Министарству и оснивачу на разматрање и усвајање.

IX - НАДЗОР И КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 81.

(1) Министарство врши управни надзор над радом предшколских установа.

(2) Стручно-педагошки надзор врши Републички педагошки завод.

(3) Инспекцијски надзор над примјеном закона и других прописа из области предшколског васпитања и образовања врши Републичка просвјетна инспекција при Републичкој управи за инспекцијске послове.

(4) Здравствени и санитарни инспекцијски надзор над примјеном и извршавањем овог закона, у дијелу који се односи на здравствену заштиту и прехрану дјецe обавља Републичка здравствено-санитарна инспекција.

Члан 82.

(1) Новчаном казном од 3.000 до 9.000 КМ казниће се за прекршај предшколска установа ако:

а) почне да ради и обавља дјелатност, а не испуњава прописане услове, односно ако обавља дјелатност без одобрења надлежног органа (члан 11.),

б) не остварује прописани програм васпитно-образовног рада (члан 22.),

в) не омогући изјашњавање родитеља на којем ће језику дијете стицати предшколско васпитање и образовање (члан 8.),

г) не предузме одговарајуће мјере и ефикасне механизме заштите против дискриминације и било које врсте узнемиравања (члан 25.),

д) не води, неуредно води или не чува прописану евиденцију о васпитно-образовном раду (члан 72.),

ђ) не формира васпитне групе у складу са чланом 31. и

е) не донесе годишњи програм рада (члан 80.).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 1.000 до 3.000 КМ и одговорно лице у предшколској установи.

X - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 83.

Министар ће у року од девет мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети следеће подзаконске акте:

а) правилник о условима за упис дјецe пред полазак у школу у предшколске установе (члан 5.),

б) правилник о начину двојезичног остваривања васпитно-образовног рада и рада на језицима националних мањина (члан 8. став 3.),

в) правилник о начину и условима остваривања програма на страном језику (члан 8. став 5.),

г) правилник о начину и условима остваривања програма за дјецу са сензорним општењима (члан 8. став 7.),

д) правилник о условима за почетак рада предшколске установе (члан 11.),

ђ) правилник о садржају и начину вођења регистра (члан 13.),

е) правилник којим се уређују стандарди и нормативи простора и опреме предшколске установе (члан 17.),

ж) правилник о програмима предшколског васпитања и образовања (члан 25.),

- з) правилник о врсти стручне спреме запослених у предшколским установама (члан 33.),
- и) правилник о полагању стручног испита за васпитаче и стручне сараднике (члан 43.),
- ј) правилник о критеријумима за оцјењивање и напредовање васпитача, стручних сарадника и директора (члан 45.),
- к) правилник о радном времену васпитача, медицинских сестара и стручних сарадника (члан 48.),
- л) правилник о лиценцирању васпитача, стручних сарадника и сарадника (члан 56.),
- љ) правилник о садржају и начину вођења регистра (члан 57.) и
- м) правилник о садржају и начину вођења евиденције и документације (члан 72.).

Члан 84.

Предшколске установе дужне су да рад, организацију и опште акте ускладе са овим законом у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 85.

(1) Васпитачи и стручни сарадници, као и секретари и рачуновође који имају више од 20 година стажа са вишом и средњом стручном спремом могу остати у васпитно-образовном процесу до одласка у пензију.

(2) Запослени са неодговарајућим степеном образовања дужни су да најкасније у року од шест година од ступања на снагу овог закона стекну ниво образовања у складу са одредбама овог закона.

Члан 86.

Управни одбор и савјет родитеља у предшколској установи која испуњава услове за рад из овог закона, а који су именовани до дана ступања на снагу овог закона, обављаће послове из своје надлежности до истека мандата.

Члан 87.

У предшколској установи која испуњава услове за рад из овог закона директор изабран до дана ступања на снагу овог закона остаје на дужности до истека мандата.

Члан 88.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-1899/08
26. новембра 2008. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Мр **Игор Радојичић**, с.р.